

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2017

Sosiaalilääketieteen yhdistys on poikkitieteellinen ja valtakunnallinen eri ammattiryhmistä ja tieteenaloilta tulevien tutkijoiden ja muiden väestön terveydestä sekä terveyden ja yhteiskunnan vuorovaikutuksesta kiinnostuneiden yhteinen keskustelufoorumi. Yhdistys toimii suomalaisen kansanterveyden tutkimuksen alalla tutkijoiden ja tutkimuslaitosten, yliopistojen ja tutkimustulosten soveltajien yhdyssiteenä.

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen toiminnan tavoite on erilaisin tilaisuuksin, aloittein ja lausunnoin sekä julkaisunsa Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehden kautta edistää sosiaalilääketieteen ja sen lähialojen tutkimusta ja koulutusta sekä vaikuttaa terveyspolitiikkaan.

Yhdistyksessä toimii käyttäytymislääketieteen, lisääntymisterveyden, lääketutkimuksen, mielenterveyden, ruokatutkimuksen, terveydenhuoltotutkimuksen ja terveys sosiologian jaokset näiden sosiaalilääketieteen osa-alueiden yhteistyöfoorumeina (ks. jaosten toimintasuunnitelmat jäljempänä).

Vuonna 2017 yhdistys järjestää Terveystutkimuksen päivät sekä edellisten vuosien tapaan seminaareja ja keskustelutilaisuuksia yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Tarkoituksena on myös järjestää ajankohtaisia aiheita käsitteleviä luentoja, joista tiedotetaan mahdollisimman laajasti.

Yhdistys jatkaa vuonna 2010 aloitetun matkatukirahaston toimintaa jakamalla matkapurahoja European Public Health Associationin (EUPHA) kongressiin ja muihin alan kongresseihin osallistuville, ensisijaisesti nuorille tutkijoille.

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jäsenkirjeet lähetetään jäsenille pääasiassa sähköpostitse. Yhdistys tiedottaa jäsenilleen sähköpostilla ja kotisivuillaan sosiaalilääketieteeseen liittyvistä tapahtumista. Yhdistyksen kotisivut ovat osoitteessa www.socialmedicine.fi.

Kansainvälinen toiminta

Yhdistys toimii aktiivisesti sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälisissä yhteisöissä. Sosiaalilääketieteen yhdistyksen kansainvälisen toiminnan tavoitteena on luoda yhteistyösuhteita yhdistyksen ja eri maiden sosiaalilääketieteen ja kansanterveyden tutkijoiden ja asiantuntijoiden välillä, tehdä tunnetuksi korkeatasoista suomalaista sosiaalilääketieteellistä tutkimusta sekä tukea sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälistä kehitystä.

Sosiaalilääketieteen yhdistys on jäsenenä World Federation of the Public Health Associations (WFPHA) ja European Public Health Association (EUPHA) -järjestöissä sekä Nordic Societies of Social Medicine and Public Health -yhteistyöelimestä.

World Federation of Public Health Associations järjestää maailmanlaajuisen kansanterveyskokouksen joka 2.–3. vuosi, seuraavan kerran huhtikuussa 2017 Melbournissa, Australiassa. Professori Mika Gissler toimii WFPHA:n Finance Committeeen puheenjohtajana.

Sosiaalilääketieteen yhdistys osallistuu monella tavalla aktiivisesti EUPHA:n toimintaan. Yhdistyksen edustajana EUPHA:ssa toimii professori Ilmo Keskimäki Past Presidents Committee'ssä. Professori Ossi Rahkonen toimii Scientific Committee'ssa ja FT Hannamaria Kuusio Governing Board'ssa, molemmat vuoden 2017 loppuun asti.

EUPHA julkaisee European Journal of Public Health -lehteä, jonka toimituskuntaan (editorial board) kuuluu erikoistutkija Tea Lallukka (Associate Editor).

Yhteistyössä pohjoismaisen sosiaalilääketieteen järjestön kanssa julkaistaan Scandinavian Journal of Public Health -lehteä. Yhdistyksen edustajana lehden hallintoneuvostossa (Executive board) toimii professori Sakari Suominen sekä varajäsenenä professori Ilmo Keskimäki. Lehden toimittajakunnassa Suomea edustaa tutkimusprofessori Marianna Virtanen.

Yhdistyksen käyttäytymislääketieteen jaoksen jäsenet toimivat aktiivisesti oman alueensa kansainvälisessä järjestössä, International Society of Behavioural Medicine (ISBM). Professori Sakari Suominen on ISBM:n hallituksen jäsen. Järjestön seuraava kansainvälinen käyttäytymislääketieteen konferenssi järjestetään vuonna 2018 Santiagon de Chilessä.

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja vuonna 2017 tulee olemaan 54. vuosikerta. Lehden levikki on noin 700 lehteä. Pääosan tilaajista muodostavat Sosiaalilääketieteen yhdistys ry:n jäsenet. Muita tilaajia ovat yhteisöt ja kirjastot.

Lehden päätoimittajana on vuoden 2015 alusta alkaen toiminut dosentti Sari Räisänen. Toimituskuntaan kuuluvat seuraavat jäsenet: THT Maija Hupli (Turun yliopisto), tutkimusprofessori Seppo Koskinen (THL), dosentti Kristiina Manderbacka (THL), professori Sakari Suominen (Högskolan i Skövde, Ruotsi ja Turun yliopisto), dosentti Ilkka Pietilä (Tampereen yliopisto), dosentti Maijaliisa Erkkola (Helsingin yliopisto), VTT Riikka Lämsä (THL) ja dosentti Sari Fröjd (Tampereen yliopisto). Lehden toimitussihteeri on Suvi Määttä (Folkhälsan).

Lehdessä julkaistaan kansanterveystieteen, epidemiologian, terveydenhuoltotutkimuksen, terveystaloustieteen, väestö- ja ravitsemustieteen, terveystieteiden ja muiden

sosiaalilääketieteen kannalta keskeisten tieteenalojen kirjoituksia. Alueellaan lehti on ainutlaatuinen Suomessa; se on erittäin tärkeä julkaisu- ja keskustelufoorumi, myös tieteellisten opinnäytetöiden osajulkaisuja ajatellen. Lehden ensisijaiset kielet ovat suomi ja ruotsi. Julkaiseminen jollakin toisella kielellä vaatii erilliset perustelut.

Lehti koostuu vapaasti tarjotuista tieteellisistä, referee-käytännön läpikäyvistä artikkeleista ja pääasiassa toimituksessa arvioitavista muista ajankohtaisista kirjoituksista, kuten asiantuntijapuheenvuoroja, kokousselostuksia kansanterveyden kansainvälisistä tai kotimaisista kokouksista sekä kirja-arvioita, väitöskirjaesittelyjä (lectio praecursoria) ja jäähyväisluentoja. Lehti julkaisee myös ajankohtaisia terveydenhuollon ja sosiaalilääketieteen kannalta keskeisiä teemanumeroita. Vuonna 2017 julkaistava teemanumero on aiheeltaan ulkomaista syntyperää olevat ja maahanmuutto sosiaalilääketieteessä.

Lehden sisältö kootaan vapaan tarjonnan perusteella, mutta päätoimittaja tai toimituksen jäsenet voivat myös pyytää puheenvuoroja, katsauksia, ja muita kirjoituksia. Lehdelle tarjotut alkuperäisartikkeli- ja katsauksikirjoitukset lähetetään vähintään kahdelle ulkopuoliselle, puolueettomalle tieteelliselle asiantuntijalle arvioitavaksi nimettömänä. Muut kirjoitukset arvioidaan pääsääntöisesti toimituksessa. Käsikirjoitusten hyväksymisestä julkaistavaksi päättää viime kädessä lehden toimitus. Lehteen saadaan vuosittain noin 60 käsikirjoitusta, joista noin 50% hyväksytään julkaistavaksi. Toimituksen jäsenet ja päätoimittaja hoitavat yhdessä käsikirjoitusten arviointiprosessit. Päätoimittaja vastaa pääkirjoitusten laatimisesta ja toimituksen koolle kutumisesta. Toimitus kokoontuu 4-5 kertaa vuodessa.

Vuoden 2017 lehdet julkaistaan helmikuussa, huhtikuussa, syyskuussa ja joulukuussa. Kirjapaino hoitaa lehden taiton, oikovedosten lähettämisen kirjoittajille, painon ja jakelun kirjoittajille. Muun jakelun hoitaa Posti.

Lehti vietiin vuonna 2007 verkkoon, jossa se on vapaasti luettavissa vuoden 2006 numeroista alkaen kuuden kuukauden viiveellä. Tätä tuoreemmista lehdistä on luettavissa sisällysluettelot ja tiivistelmät. Lehti siirtyy hoitamaan toimitusprosessin sähköisellä OJS-järjestelmällä, jonka uudistettu versio julkaistaan syksyllä 2016. Samassa yhteydessä uudistetaan lehden kotisivut. Tarkoituksena on hakea Koneen Säätiöltä apurahaa lehden uudistamiseen. Lehti panostaa vuonna 2017 avoimen julkaisemisen kehittämiseen, pysyvien tunnisteiden käyttöönottoon ja metatietojen tuottamiseen, mikä edistää artikkeleiden löydettävyyttä ja vaikuttavuutta.

Jaosten toimintasuunnitelmat vuodelle 2017

Käyttätymislääketieteen jaos

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen Käyttätymislääketieteen jaoksen tavoitteena on järjestää käyttätymislääketieteeseen liittyviä tapahtumia sekä tiedottaa niistä ja muista alaan liittyvistä tapahtumista jäsenilleen sähköpostilistalla ja Facebook-ryhmässä. Jaos edustaa useita eri tieteenaloja kuten kansanterveystiede, psykologia, sosiaalipsykologia,

sosiologia, lääketiede, hammaslääketiede ja ravitsemustiede. Jaos toimii verkostona alasta kiinnostuneiden ihmisten välillä kotimaassa ja toimii yhteistyössä kansainvälisen järjestön (International Society of Behavioral Medicine, ISBM) kanssa.

Jaoksen vuosikokous pyritään pitämään loppuvuodesta, mielellään Sosiaalilääketieteen yhdistyksen kokouksen yhteydessä. Vuosikokouksessa hallitus järjestäytyy ja kokouksen yhteydessä pidetään myös tieteellinen esitelmä ajankohtaisesta, käyttäytymislääketieteeseen liittyvästä aiheesta tai järjestetään abstraktisessio, jossa jäsenistöllä on mahdollisuus esitellä tutkimushankkeitaan. Vuoden 2017 vuosikokous on tarkoitus pitää syksyllä Terveystieteiden tutkimuksen päivien yhteydessä.

Vuoden 2017 aikana jaos pyrkii osallistumaan ajankohtaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin ja toimintoihin. Lisäksi tavoitteena on jatkaa Pohjoismaisen yhteistyöverkoston rakentamista ja vahvistamista (Nordic Network of Behavioral Medicine) sekä toimimista yhteistyössä läheisten kansallisten yhdistysten kanssa (mm. Psykologisen seuran Terveyspsykologian jaos).

Käyttäytymislääketieteen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat puheenjohtaja Sakari Suominen, Turun yliopisto (suominen(at)utu.fi) ja sihteeri Hanna Konttinen, Helsingin yliopisto (hanna.konttinen(at)helsinki.fi).

Lisääntymisterveyden jaos

Lisääntymisterveyden jaos aloitti vuonna 2006 toimintansa Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jaoksena. Sen toiminta pohjautuu verkostoon, jossa on toiminut eri alojen tutkijoita yliopistoista ja tutkimuslaitoksista eri puolelta Suomea.

Jaoksen pääasiallisena tarkoituksena on edistää ja ylläpitää verkostoon kuuluvien eri alojen tutkijoiden yhteydenpitoa (sähköinen postituslista). Sähköistä tiedotusta jäsenille jaoksen intresseihin liittyvistä tapahtumista ym. ajankohtaisista asioista jatketaan vuonna 2017.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Mika Gissler, THL (mika.gissler(at)thl.fi), joka edustaa jaosta hallituksessa. Jaoksen koordinaattori on Reija Klemetti, THL (reija.klemetti(at)thl.fi).

Lääketutkimuksen jaos

Lääkkeiden käytön tutkijoiden jaos (FIN-DURG Finnish Drug Utilisation Research Group) ("Lääkejaos") on aiemmin toiminut pääasiallisesti sähköpostilistana. Vuoden 2007 lopulla lista laajentui kaikkien lääke-epidemiologiasta kiinnostuneiden verkostoksi, jossa on nyt noin 100 jäsentä. Vuoden 2017 aikana lääketutkimuksen jaoksen tavoitteena on toimia aktiivisesti sähköpostiverkoston avulla.

Lääketutkimuksen jaoksen yhteyshenkilönä toimii Piia Lavikainen Itä-Suomen yliopisto (piia.lavikainen(at)uef.fi).

Mielenterveyden jaos

Mielenterveyden jaoksen tarkoituksena on pitää Sosiaalilääketieteen yhdistyksen toiminnassa esillä mielenterveyden edistämiseen sekä mielenterveyden häiriöiden kehittämiseen, hoitoon ja ehkäisyyn liittyviä teoreettisia ja käytännöllisiä kysymyksiä. Vuonna 2017 jaoksen tavoitteena on osallistua yhdistyksen yhteiseen seminaari- ja koulutustoimintaan.

Jaoksen tavoitteena on myös tiedottaa yhdistyksen jäsenille ajankohtaisista mielenterveyteen liittyvistä tapahtumista sekä pitää yllä keskustelua mielenterveysasioista. Tiedottaminen tapahtuu pääosin sähköpostilistan kautta ja vuonna 2017 jatketaan sähköpostilistan kehittämistä. Vuoden 2017 aikana selvitetään myös muiden viestintämuotojen etenkin sosiaalisen median käytön mahdollisuuksia. Jaos osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös kotimaisiin ja ulkomaisiin tieteellisiin kokouksiin ja seminaareihin omilla sessioilla/workshopeilla.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Noora Berg, THL (noora.berg(at)thl.fi).

Ruokatutkimuksen jaos

Ruokatutkimuksen jaos on perustettu 1991. Jaoksen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää eri aloilla toimivien ruokatutkimuksesta kiinnostuneiden tutkijoiden keskinäistä yhteydenpitoa mm. seminaarien, tutkijatapaamisten ja julkaisutoiminnan avulla. Ruokajaoksen toimintaa ovat koordinoineet keskeiset yhteyshenkilöt, ns. vetoryhmä.

Ruokatutkimuksen jaoksella on oma sähköpostilista, jonka avulla pidetään yhteyttä jaoksen jäseniin. Vuonna 2017 jaos jatkaa kansainvälistä toimintaa osallistumalla European Public Health -kokouksissa Food and Nutrition Section -jaoksen toimintaan.

Ruokatutkimuksen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat Tea Lallukka, Työterveyslaitos (tea.lallukka(at)ttl.fi); Eva Roos, Folkhälsan (eva.roos(at)helsinki.fi); Sanna Talvia, Turun yliopisto (sanna.talvia(at)utu.fi); Enni Mertanen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu (enni.mertanen(at)jamk.fi) ja Janne Huovila, Helsingin yliopisto (janne.huovila(at)helsinki.fi).

Terveystutkimuksen jaos

Terveystutkimuksen jaos perustettiin vuonna 1992. Samana vuonna Sosiaalilääketieteen yhdistys järjesti ensimmäisen terveystutkimuksen seminaarin. Jaoksen tavoitteena on kiinnittää huomiota ajankohtaisiin terveystutkimukseen liittyviin kysymyksiin, esitellä uutta ja tärkeää terveystutkimusta sekä tarjota suomalaisille terveystutkijoille mahdollisuuden keskustella tutkimuksistaan. Jaoksen toiminta on keskittynyt seminaarien ja muiden tilaisuuksien järjestämiseen.

Jaos järjestää Terveystutkimuksen päivät seuraavan kerran syksyllä 2017. Terveystutkimuksen päivillä käsitellään ajankohtaisia terveystutkimusta

koskevia teemoja ja tarjotaan tutkijoille mahdollisuus esitellä omia papereitaan ja verkostoitua.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaoksella ei ole muodollista jäsenrekisteröintiä, mutta tiedottamista varten on sähköpostilista, johon voi ilmoittautua yhdistyksen jäseneksi liittymisen yhteydessä. Jaoksen toiminnasta tiedotetaan yhdistyksen www-sivuilla sekä alan julkaisuissa. Jaoksen toiminnasta kiinnostuneita kehoitetaan ottamaan yhteyttä jaoksen yhteyshenkilöihin. Jaos osallistuu terveydenhuoltotutkimuksen kansainväliseen yhteistyöhön European Public Health Associationin Health Services Research -jaoksessa.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat Ilmo Keskimäki, THL (ilmo.keskimaki(at)thl.fi); Pekka Rissanen, Tampereen yliopisto (pekka.rissanen(at)uta.fi); Jutta Pulkki Tampereen yliopisto (jutta.pulkki(at)uta.fi) ja Tuulikki Vehko, THL (tuulikki.vehko(at)thl.fi).

Terveyssosiologian jaos

Terveyssosiologian jaoksen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää eri aloilla toimivien sosiaalitieteellisestä terveystutkimuksesta kiinnostuneiden tutkijoiden keskinäistä yhteydenpitoa. Jaos tekee myös yhteistyötä laadullisen terveystutkimuksen verkoston (LATE) kanssa.

Vuonna 2017 jaos järjestää terveyssosiologian työryhmät ainakin sosiologipäivillä ja sosiaalipolitiikan päivillä. Yleisiä työkokouksia pidetään tarvittaessa ja niistä tiedotetaan mahdollisimman laajasti.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Anu Katainen, Tampereen yliopisto (anu.katainen(at)uta.fi).